EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 15.7.2024
COM(2024) 291 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2008/94/EY, 2009/38/EY ja 2002/14/EY sekä neuvoston direktiivien 98/59/EY ja 2001/23/EY muuttamisesta merenkulkijoiden osalta 6 päivänä lokakuuta 2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/1794 4 ja 5 artiklan täytäntöönpanosta ja soveltamisesta

1. Johdanto

Tämä kertomus koskee direktiivin (EU) 2015/1794[1], jäljempänä ’direktiivi’, kahden erityisen säännöksen täytäntöönpanoa ja soveltamista. Kyseisillä säännöksillä merenkulkijat[2] sisällytetään työntekijöiden joukkovähentämistä koskevan direktiivin 98/59/EY[3], jäljempänä ’joukkovähentämistä koskeva direktiivi’, ja yrityksen tai liikkeen taikka yritys- tai liiketoiminnan osan luovutusta koskevan direktiivin 2001/23/EY[4], jäljempänä ’yrityksen luovutusta koskeva direktiivi’, soveltamisalaan.

Direktiivillä sisällytettiin aiemmin soveltamisalan ulkopuolelle jätetyt merenkulkijat viiden työnlainsäädäntöä koskevan direktiivin[5] soveltamisalaan. Direktiivin 7 artiklan mukaan komission on toimitettava jäsenvaltioita ja unionin tason työmarkkinaosapuolia kuultuaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus nimenomaan 4 artiklan (joukkovähentämistä koskevan direktiivin muutokset) ja 5 artiklan (yrityksen luovutusta koskevan direktiivin muutokset) täytäntöönpanosta ja soveltamisesta.

Tämä kertomus perustuu pääasiassa tietoihin, joita jäsenvaltiot ja EU:n tasolla toimivat alan työmarkkinaosapuolet[6] ovat antaneet direktiivin täytäntöönpanoa ja käytännön soveltamista koskevassa kyselylomakkeessa. Kattavan käsityksen saamiseksi tietoja täydennetään tarvittaessa myös kansallisten säännösten yhdenmukaisuutta direktiivin kanssa koskevista asiantuntija-analyyseistä saaduilla tiedoilla sekä komission omilla selvityksillä.

1.1 Taustaa

---

1 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/1794, annettu 6 päivänä lokakuuta 2015, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2008/94/EY, 2009/38/EY ja 2002/14/EY sekä neuvoston direktiivien 98/59/EY ja 2001/23/EY muuttamisesta merenkulkijoiden osalta (EUVL L 263, 8.10.2015, s. 1).

2 Tässä kertomuksessa käytetään ilmaisua ’merenkulkijat’ viittaamaan direktiivien aiempiin soveltamisalaa koskeviin poikkeuksiin eli ’merialusten miehistöihin’, jotka oli jätetty joukkovähentämistä koskevan direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle, ja ’merialuksiin’, jotka oli jätetty yrityksen luovutusta koskevan direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Ilmaisulla tarkoitetaan sekä kauppalaivaston että kalastusalusten miehistöjä. Jos nämä kaksi alaa on erotettava toisistaan, ala mainitaan erikseen.

3 Neuvoston direktiivi 98/59/EY, annettu 20 päivänä heinäkuuta 1998, työntekijöiden joukkovähentämistä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä (EYVL L 225, 12.8.1998, s. 16).

4 Neuvoston direktiivi 2001/23/EY, annettu 12 päivänä maaliskuuta 2001, työntekijöiden oikeuksien turvaamista yrityksen tai liikkeen taikka yritys- tai liiketoiminnan osan luovutuksen yhteydessä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä (EYVL L 82, 22.3.2001, s. 16).

5 Joukkovähentämistä koskevan direktiivin ja yrityksen luovutusta koskevan direktiivin lisäksi seuraavat:
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/94/EY, annettu 22 päivänä lokakuuta 2008, työntekijöiden suojasta työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa (EUVL L 283, 28.10.2008, s. 36);
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/38/EY, annettu 6 päivänä toukokuuta 2009, eurooppalaisen yritysneuvoston perustamisesta tai työntekijöiden tiedottamis- ja kuulemismenettelyn käyttöönottamisesta yhteisönlaajuisissa yrityksissä tai yritysryhmissä (uudelleenlaadittu toisinto) (EUVL L 122, 16.5.2009, s. 28);
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/14/EY, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2002, työntekijöille tiedottamista ja heidän kuulemistaan koskevista yleisistä puitteista Euroopan yhteisössä (EYVL L 80, 23.3.2002, s. 29).

6 Työnantajapuolelle tarkoitettu kyselylomake, joka lähetettiin Euroopan yhteisön kansallisten varustamoyhdistysten keskusjärjestölle (ECSA) ja Euroopan unionin kalastusyritysten kansallisten järjestöjen liitolle (Europêche); työntekijäpuolelle tarkoitettu kyselylomake, joka lähetettiin Euroopan kuljetustyöntekijöiden liitolle (European Transport Workers’ Federation, ETF).

EU on vuosien varrella hyväksynyt huomattavan määrän työlainsäädäntöä koskevia direktiivejä. Pohjimmiltaan niillä pyritään varmistamaan, että sisämarkkinoiden luominen ja toteuttaminen ei johda työelämän normien alenemiseen tai kilpailun vääristymiseen, ja parantamaan elin- ja työoloja EU:ssa. Direktiivejä sovelletaan yleisesti kaikkiin toimialoihin ja kaikkiin työntekijäryhmiin, mutta useissa direktiiveissä oli jätetty tai annettu jäsenvaltioille mahdollisuus jättää erityyppisiä merenkulkijoita[7] soveltamisalan ulkopuolelle. Erityyppisiä merenkulkijoita oli jätetty etenkin edellä mainittujen viiden direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Näin ollen merenkulkijoille ei annettu samaa suojaa kuin maalla työskenteleville työntekijöille maksukyvyttömyyden, työntekijöiden joukkovähentämisten ja yritysten luovutusten osalta, eikä heille annettu samoja oikeuksia perustaa eurooppalaisia yritysneuvostoja tai saada työnantajalta tietoja ja tulla kuulluiksi.

Direktiivi (EU) 2015/1794 annettiin 6. lokakuuta 2015. Sen tavoitteena on parantaa merenkulkijoiden suojelun tasoa ja yhdenmukaistaa merenkulkijoiden sosiaalisia oikeuksia ja työoloja, millä puolestaan lisätään ammatin houkuttelevuutta ja varmistetaan tasapuoliset toimintaedellytykset alalla. Direktiivillä kumotaan edellä mainittu merenkulkijoita koskeva poikkeus. Direktiivin tavoitteena on myös i) varmistaa, että aluksia liikennöiville yrityksille aiheutuva taloudellinen ja hallinnollinen taakka on jatkossakin oikeassa suhteessa työntekijöiden oikeuksien parannuksiin, ii) turvata tavoitteeksi asetettu merenkulkijoiden työllisyyden lisääminen EU:ssa, ja iii) vähentää riskiä ulosliputukseen (eli alusten siirtämiseen kansallisesta rekisteristä toisen valtion rekisteriin kustannusten ja rajoitusten välttämiseksi). Direktiivissä otetaan huomioon merenkulkualan erityinen luonne ja säädetään alalle ominaisista muutoksista, kuten alusten toistuvasta myynnistä ja vain yhtä alusta käyttävien yritysten myynnistä.

2. Direktiivin 4 ja 5 artiklan täytäntöönpano

Jäsenvaltioiden oli saatettava direktiivi osaksi kansallista lainsäädäntöä 10. lokakuuta 2017 mennessä[8], ja kaikki jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet täytäntöönpanotoimista[9] – myös 4 ja 5 artiklan osalta.

2.1 Direktiivin 4 artiklan sisältö ja tavoite

Direktiivin 4 artiklalla muutetaan joukkovähentämistä koskevaa direktiiviä. Joukkovähentämistä koskevan direktiivin tarkoituksena on suojella työntekijöitä joukkovähentämistilanteissa säätämällä tiedotus-, kuulemis- ja ilmoitusmenettelyistä, joita työnantajan on noudatettava. Työnantajan, joka harkitsee joukkovähentämistä, on ilmoitettava asiasta työntekijöiden edustajille ja kuultava työntekijöiden edustajia. Tavoitteena on selvittää mahdollisuuksia joukkovähentämisen välttämiseksi tai niiden kohteena olevien työntekijöiden määrän rajoittamiseksi sekä seurausten lieventämiseksi toteuttamalla sosiaalisia toimenpiteitä. Toimenpiteisiin voi kuulua esimerkiksi tuki vähentämisen kohteeksi joutuneiden työntekijöiden työllistämiseksi tai kouluttamiseksi uudelleen. Lisäksi joukkovähentämistä koskevalla direktiivillä säädetään, että suunnitelluista joukkovähentämisistä on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle ja irtisanomiset saa toteuttaa aikaisintaan 30 päivän kuluttua ilmoittamisesta.

---

7 Maksukyvyttömyyttä koskevassa direktiivissä kalastajat, jotka saavat palkkansa osuutena saaliista, eurooppalaisia yritysneuvostoja koskevassa direktiivissä kauppalaivaston miehistö, tiedottamista ja kuulemista koskevassa direktiivissä aavalla merellä liikennöivien alusten miehistöt, joukkovähentämistä koskevassa direktiivissä merialusten miehistöt sekä yrityksen luovutusta koskevassa direktiivissä merialukset.

8 Direktiivin 8 artiklan 1 kohta.

9 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/NIM/?uri=CELEX:32015L1794

Direktiivin 4 artiklan 1 kohdalla poistetaan joukkovähentämistä koskevan direktiivin 1 artiklan 2 kohdan c alakohta. Kyseisen säännöksen nojalla joukkovähentämistä koskevaa direktiiviä ei ole sovellettu merialusten miehistöihin. Joukkovähentämistä koskevan direktiivin 5 artiklan nojalla jäsenvaltiot voivat kuitenkin soveltaa tai hyväksyä sääntöjä, jotka ovat suotuisampia työntekijöiden kannalta. Ennen tämän direktiivin täytäntöönpanoa jäsenvaltiot ovatkin voineet halutessaan jättää merialusten miehistöt sen lainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle, jolla joukkovähentämistä koskeva direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Direktiivin 4 artiklan 2 kohdalla lisätään joukkovähentämistä koskevan direktiivin 3 artiklan 1 kohtaan uusi ilmoitusmenettelyä koskeva alakohta seuraavasti:

> *Kun suunniteltu joukkovähentäminen koskee merialuksen miehistön jäseniä, työnantajan on ilmoitettava asiasta sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka lipun alla alus purjehtii.*

Joukkovähentämistä koskevan direktiivin 3 ja 4 artiklan mukaisen ilmoitusmenettelyn ansiosta toimivaltainen viranomainen voi pohtia ratkaisuja ongelmiin, joita suunnitellut vähentämiset voivat aiheuttaa, esimerkiksi lieventämällä joukkoirtisanomisten sosioekonomisia vaikutuksia tietyllä alueella tai toimialalla. Direktiivin 4 artiklan 2 kohdalla tehtävällä lisäyksellä otetaan huomioon merenkulkijan ammatin erityisluonne, sillä siinä säädetään, että ilmoitus on tehtävä lippuvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Komission ehdotuksen mukaan komissio katsoi selvennyksen tarpeelliseksi, koska samalla aluksella saattaa esiintyä eri maiden lakien mukaan laadittuja työsopimuksia.[10]

2.2 Jäsenvaltioiden vastaukset 4 artiklan täytäntöönpanosta

2.2.1 Direktiivin 4 artiklan 1 kohta: soveltamista koskevan poikkeuksen kumoaminen

Yhteensä 11 jäsenvaltiota on aiemmin jättänyt merialusten miehistön joukkovähentämistä koskevan kansallisen lainsäädäntönsä soveltamisalan ulkopuolelle (BE, DK, DE, IE, EL, EE, CY, LV, LU, MT, SK[11]). Kaikki näistä jäsenvaltioista tarkistivat kansallista lainsäädäntöään tämän soveltamista koskevan poikkeuksen kumoamiseksi ja merialusten miehistöjen sisällyttämiseksi työntekijöiden joukkovähentämistä koskevan järjestelmän soveltamisalaan, kuten direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa vaaditaan.

Jäsenvaltioista kuusitoista ei ollut koskaan sulkenut merialusten miehistöjä soveltamisalan ulkopuolelle (BG, CZ, ES, FR, HR, IT, LT, HU, NL, AT, PL, PT, RO, SI, FI, SE), eikä niiden siksi ollut tarpeen muuttaa kansallista lainsäädäntöään miehistöjen sisällyttämiseksi direktiivin soveltamisalaan.

2.2.2 Direktiivin 4 artiklan 2 kohta: ilmoitus lippuvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle

Direktiivin 4 artiklan 2 kohta koskee mahdollisten vähentämisten ilmoittamista sen valtion viranomaiselle, jonka lipun alla alus purjehtii. Tämän säännöksen on saattanut erikseen osaksi kansallista lainsäädäntöään 13 jäsenvaltiota (BE, DE, IE, EE, EL, IT, CY, LU, HU, MT, PL, RO, SK). Näistä kolme on saattanut sen osaksi kansallista lainsäädäntöään sanatarkasti (CY, HU, SK) eli

---

10 COM(2013)798 final, 18.11.2013, s. 10 (Yksityiskohtainen selvitys 4 artiklan säännöksistä).

11 Tässä kertomuksessa jäsenvaltioihin viitataan seuraavilla lyhenteillä: BE (Belgia), BG (Bulgaria), CZ (Tšekki), DK (Tanska), DE (Saksa), EE (Viro), IE (Irlanti), EL (Kreikka), ES (Espanja), FR (Ranska), HR (Kroatia), IT (Italia), CY (Kypros), LV (Latvia), LT (Liettua), LU (Luxemburg), HU (Unkari), MT (Malta), NL (Alankomaat), AT (Itävalta), PL (Puola), PT (Portugali), RO (Romania), SI (Slovenia), SK (Slovakia), FI (Suomi) ja SE (Ruotsi).

säätänyt, että jos suunnitellut joukkovähennykset koskevat merialusten miehistöjä, ilmoitus on tehtävä sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka lipun alla alus purjehtii.

Muissa 10 jäsenvaltiossa toimivaltainen viranomainen, jolle ilmoitus on tehtävä, on määritetty muulla tavoin. Eri säännöksiä kuvataan jäljempänä.

- Neljässä jäsenvaltiossa säädetään, että ilmoitus on tehtävä lippuvaltion viranomaiselle, mutta ilmoitusvelvollisuus koskee ainoastaan seuraavien lipun alla purjehtivia aluksia: i) toinen valtio, joka on Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimuspuoli (EE); ii) toinen EU:n jäsenvaltio (DE); tai iii) oma jäsenvaltio (BE, PL).
- Kreikka ja Malta velvoittavat työnantajat ilmoittamaan oman jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle kaikista suunnitelluista merialusten miehistöjen joukkoirtisanomisista.
- Kahdessa jäsenvaltiossa (LU, RO) säädetään täydentävistä ilmoituksista, jos joukkovähentämiset koskevat merialusten miehistöä. Luxemburgissa työnantajan on ilmoitettava asiasta Luxemburgin toimivaltaisen kansallisen viranomaisen lisäksi myös lippuvaltion viranomaisille. Romaniassa ilmoitus on tehtävä myös aluksen lippuvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jos joukkovähentämiset koskevat merialuksen miehistön jäseniä.
- Irlannissa säädetään kahdesta eri ilmoituksesta: ilmoituksesta työllisyysasioista ja sosiaaliturvasta vastaavalle ministerille, jos alus purjehtii Irlannin lipun alla, tai ilmoituksesta toisen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jos alus purjehtii kyseisen toisen valtion lipun alla.
- Vastaavasti Italiassa työnantajan on tehtävä ilmoitus Italian toimivaltaiselle viranomaiselle, jos suunniteltu joukkovähentäminen koskee miehistön jäseniä, jotka ovat Italian kansalaisia tai joiden työsuhteeseen sovelletaan Italian lainsäädäntöä, tai toisen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jos joukkovähentämisen kohteena olevat miehistön jäsenet työskentelevät aluksella, joka ei purjehdi Italian lipun alla.

Jäljellä olevat 14 jäsenvaltiota (BG, CZ, DK, ES, FR, HR, LT, LV, NL, AT, PT, SI, FI, SE) eivät ole muuttaneet kansallista lainsäädäntöään tämän seikan osalta eivätkä siksi täsmennä toimivaltaista viranomaista, joka ottaa vastaan ilmoitukset, jos mahdolliset joukkovähentämiset koskevat merialusten miehistöjä. Komission käsityksen mukaan voimassa olevia kansallisia säännöksiä, joilla työnantaja velvoitetaan ilmoittamaan suunnitelluista joukkovähentämisistä toimivaltaiselle viranomaiselle, sovelletaan myös silloin, kun irtisanomiset koskevat merialusten miehistöjä. Näissä jäsenvaltioissa direktiivin 4 artiklan 2 kohta onkin saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä säätämällä, että työnantajan on ilmoitettava merialusten miehistön jäsenten suunnitelluista joukkovähentämisistä sille viranomaiselle, jolle on ilmoitettava myös kaikkien muiden työntekijöiden joukkovähentämisistä.

2.3 Työmarkkinaosapuolten huomautukset 4 artiklan täytäntöönpanosta

Merenkulkualan työnantajien osalta Euroopan yhteisön kansallisten varustamoyhdistysten keskusjärjestö (ECSA) katsoo, että kaikki jäsenvaltiot ovat saattaneet direktiivin 4 artiklan tyydyttävällä tavalla osaksi kansallista lainsäädäntöään. Kalastusalan työnantajia edustava Europêche ei esittänyt huomautuksia. Työntekijöitä edustavien työmarkkinaosapuolten osalta Euroopan kuljetustyöntekijöiden liitto (ETF) ei juurikaan osannut kertoa saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä jäsenvaltioissa, koska sen alajärjestöiltä ei saatu asiasta tietoa. ETF kuitenkin arvosteli

direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä[12] Yhdistyneessä kuningaskunnassa, joka vielä tuolloin oli jäsenvaltio.[13]

2.4 Direktiivin 5 artiklan sisältö ja tavoite

Direktiivin 5 artiklalla muutetaan yrityksen luovutusta koskevaa direktiiviä. Yrityksen luovutusta koskevalla direktiivillä säädetään työntekijöiden oikeuksista tapauksissa, joissa on kyse työnantajayrityksen omistusoikeuden siirtämisestä, sekä myyjän (luovuttajan) ja ostajan (luovutuksensaajan) velvollisuuksista. Sillä säädetään, että yrityksen luovutus ei ole irtisanomisperuste ja että voimassa olevasta työsopimuksesta tai työsuhteesta johtuvat työntekijöiden oikeudet ja velvollisuudet pysyvät voimassa. Sopimuksen aikaansaamiseksi luovuttajan ja luovutuksensaajan on myös tiedotettava työntekijöiden edustajille ja kuultava työntekijöiden edustajia hyvissä ajoin ennen liiketoiminnan muutosta ja ennen työntekijöihin vaikuttavien toimenpiteiden toteuttamista.

Aiemmin yrityksen luovutusta koskevan direktiivin 1 artiklan 3 kohdassa säädettiin, että kyseistä direktiiviä ei sovelleta merialuksiin. Yrityksen luovutusta koskevan direktiivin 8 artiklassa kuitenkin nimenomaisesti annetaan jäsenvaltioille oikeus soveltaa tai antaa sääntöjä, jotka ovat työntekijöiden kannalta suotuisampia. Ennen tämän direktiivin täytäntöönpanoa jäsenvaltiot ovatkin voineet halutessaan jättää merialukset sen lainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle, jolla yrityksen luovutusta koskeva direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Direktiivin 5 artiklalla yrityksen luovutusta koskevan direktiivin 1 artiklan 3 kohta korvataan seuraavasti:

> *Tätä direktiiviä sovelletaan merialuksen luovutukseen, joka on yrityksen tai liikkeen luovutuksen osa taikka 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun yritys- tai liiketoiminnan osa, edellyttäen, että luovutuksensaaja sijaitsee tai luovutettu yritys tai liike taikka yritys- tai liiketoiminnan osa sijaitsee edelleen alueella, jolla perussopimusta sovelletaan.*
>
> *Tätä direktiiviä ei sovelleta, jos luovutuksen kohteena on ainoastaan yksi tai useampi merialus.*

2.5 Jäsenvaltioiden vastaukset 5 artiklan täytäntöönpanosta

2.5.1 Direktiivin 5 artikla, jolla korvataan yrityksen luovutusta koskevan direktiivin 1 artiklan 3 kohdan ensimmäinen alakohta: soveltamista koskevan poikkeuksen kumoaminen

Yhteensä 11 jäsenvaltiota oli jättänyt merialukset yritysten luovutusta koskevien kansallisten sääntöjen soveltamisalan ulkopuolelle ennen direktiivin 5 artiklan voimaantuloa (BE, DK, EE, IE, EL, CY, LU, MT, NL, RO, FI). Kaikki niistä muuttivat kansallista lainsäädäntöään merialusten sisällyttämiseksi kansallisen lainsäädännön soveltamisalaan.

Merialuksiin oli jo aiemmin sovellettu yritysten luovutusta koskevaa kansallista lainsäädäntöä 16 jäsenvaltiossa (BG, CZ, DE, ES, FR, HR, IT, LV, LT, HU, AT, PL, PT, SI, SK, SE). Siksi niillä ei

---

12 Säännösten mukaan työnantajan on annettava ilmoitus (ministerin sijaan) sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa alus on rekisteröity.

13 ETF viittaa P&O Ferriesin tapaukseen. Kyseinen Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautunut yritys ilmoitti Kyproksen viranomaisille joukkovähentämisistä, jotka koskivat yrityksen liikennöimien, Kyproksen lipun alla purjehtivien matkustaja-alusten miehistöä. ETF:n mukaan tämä osoitti, että vähentämisistä on ilmoitettava paitsi merenkulkijoiden toimipaikkana olevan jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, myös aluksen lippuvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, eikä yhden ilmoituksen pitäisi sulkea pois toista ilmoitusta.

ollut tarvetta muuttaa lainsäädäntöään merialusten sisällyttämiseksi kansallisen lainsäädännön soveltamisalaan.

2.5.2 Direktiivin 5 artikla, jolla korvataan yrityksen luovutusta koskevan direktiivin 1 artiklan 3 kohdan ensimmäinen alakohta: alueellinen soveltamisala

Direktiivin 5 artiklan nojalla jäsenvaltiot voivat rajoittaa sääntöjen alueellista soveltamisalaa merialusten sellaisiin luovutuksiin, joissa ostaja sijaitsee EU:n alueella tai luovutettu yritys sijaitsee edelleen alueella, jolla sovelletaan perussopimuksia.

Yhteensä 13 jäsenvaltiota on saattanut tämän säännöksen osaksi kansallista lainsäädäntöään, ja yhdeksän niistä sanatarkasti (BE, DK, IE, EL, EE, IT, LV, NL, RO). Jäljellä olevista neljästä jäsenvaltiosta Suomessa säädetään, että työsuhteesta johtuvat oikeudet ja velvollisuudet sekä työsuhde-etuudet siirtyvät yrityksen uudelle omistajalle, paitsi jos myyjä tai ostaja on sijoittautunut EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle. Luxemburgissa ja Maltassa puolestaan rajoitetaan alueellista soveltamisalaa säätämällä, että ostajien on sijaittava kyseisissä jäsenvaltioissa tai yritysten on pysyttävä kyseisissä jäsenvaltioissa. Kyproksessa soveltamisalaa rajoitetaan koskemaan vain kyproslaisia merialuksia.

Jäljellä olevat 14 jäsenvaltiota eivät rajoittaneet alueellista soveltamisalaa.

2.5.3 Direktiivin 5 artikla, jolla korvataan yrityksen luovutusta koskevan direktiivin 1 artiklan 3 kohdan toinen alakohta: yksinomaan aluksen luovutusta koskeva poikkeus

Kyseisen 5 artiklan toisella virkkeellä suljetaan soveltamisalan ulkopuolelle luovutukset, jotka koskevat ainoastaan yhtä tai useampaa merialusta.

Yhteensä 13 jäsenvaltiota saattoi tämän säännöksen osaksi kansallista lainsäädäntöään ja näin ollen sulki soveltamisalan ulkopuolelle yksinomaan alusten luovutukset (BE, DK, IE, EL, EE, IT, CY, LV, LU, MT, NL, PT, RO). Säännöstä ei kuitenkaan saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä 14 jäsenvaltiossa (BG, CZ, DE, ES, FR, HR, LT, HU, AT, PL, SI, SK, SE, FI), eikä yksinomaan alusten luovutusta ole siksi suljettu niissä sen lainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle, jolla yrityksen luovutusta koskeva direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä.

2.6 Työmarkkinaosapuolten huomautukset 5 artiklan täytäntöönpanosta

Merenkulkualan työnantajien osalta ECSA katsoo, että kaikki jäsenvaltiot ovat saattaneet direktiivin 5 artiklan tyydyttävällä tavalla osaksi kansallista lainsäädäntöään. Kalastusalan työnantajia edustava Europêche ei esittänyt huomautuksia. Työntekijöitä edustavien työmarkkinaosapuolten osalta ETF ei juurikaan osannut kertoa saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä jäsenvaltioissa, koska sen alajärjestöiltä ei saatu asiasta tietoa.

3. Direktiivin 4 ja 5 artiklan soveltaminen

Täytäntöönpanotoimenpiteitä koskevien tietojen lisäksi jäsenvaltioita ja työmarkkinaosapuolia pyydettiin antamaan tietoa niiden kansallisten sääntöjen soveltamisesta, joilla 4 ja 5 artikla on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä.

3.1 Jäsenvaltioiden vastaukset

3.1.1 Suunniteltuja joukkovähentämisiä koskevat ilmoitukset

Vain viisi jäsenvaltiota ilmoitti, että niiden toimivaltaisille viranomaisille oli tehty ilmoituksia suunnitelluista merialusten miehistön jäsenten joukkovähentämisistä (FR, CY, LV, NL, FI). Muilla

jäsenvaltioilla ei ollut tietoa tällaisista tapauksista (BE, BG, CZ, DK, DE, EE, IE, EL, ES, IT, LT, LU, HU, MT, AT, PL, PT, RO, SI, SK), ne eivät pystyneet erittelemään niiden työntekijöiden ammatteja, joiden suunniteltuja vähentämisiä ilmoitukset koskivat (HR), tai ne eivät toimittaneet tietoja (SE).

Ranskassa toimivaltaiselle kansalliselle viranomaiselle tehtiin kuusi ilmoitusta vuosina 2015–2020.

Kypros ilmoitti, että sen tiedossa oli yksi ilmoitus, joka koski Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautunutta P&O Ferries -yritystä. Kyseinen yritys oli irtisanonut noin 800 merenkulkijaa, muun muassa neljältä Kyproksen lipun alla purjehtivalta matkustaja-alukselta.

Latvia ilmoitti yhdestä vuonna 2022 tehdystä ilmoituksesta, joka koski 125:tä työntekijää.

Alankomaat vastasi, että vuonna 2020 kirjattiin yksi ilmoitus, joka liittyi yhteen Alankomaissa sijaitsevaan työnantajaan ja koski 63:a merenkulkijaa. Vuonna 2021 saatiin toinen ilmoitus, joka liittyi Alankomaiden lipun alla purjehtiviin merialuksiin ja koski 28:aa merenkulkijaa, joskin työnantaja ei ollut sijoittautunut Alankomaihin.

Suomi on saanut tietoonsa merialusten miehistön jäseniä koskevia ilmoituksia, mutta sen saatavilla ei ole tarkkoja lukuja tai muita tietoja. Lisäksi Suomi selitti, että joukkovähentämisiä koskevia kansallisia säännöksiä sovelletaan jo nykyään tapauksiin, joissa työnantaja suunnittelee yhden työntekijän irtisanomista.

Yksikään jäsenvaltio ei ilmoittanut tapauksista, joissa niiden toimivaltainen kansallinen viranomainen olisi vastaanottanut ilmoituksia suunnitelluista joukkovähentämisistä, jotka koskevat toisen jäsenvaltion lipun alla purjehtivan merialuksen miehistön jäseniä.

3.1.2 Merialuksiin liittyvät yritysten luovutukset

Vain kaksi jäsenvaltiota oli saanut tietoonsa merialusten luovutuksia, jotka olivat osa direktiivin mukaista luovutusta (BE, FI). Belgia totesi, että työmarkkinaosapuolet olivat saaneet tietoonsa yhden tapauksen, jossa erään yrityksen useita aluksia luovutettiin toiselle yritykselle. Suomi ei puolestaan antanut tarkempia tietoja. Kahdesta jäsenvaltiosta ei saatu asiaan liittyviä tietoja (FR, SE), Italia ilmoitti, ettei tämäntyyppisiä luovutuksia ole tapahtunut, ja muilla jäljellä olevilla jäsenvaltioilla ei ollut tietoa yhdestäkään tapauksesta.

3.1.3 Oikeusmenettelyt

Jäsenvaltiot eivät ilmoittaneet kansallisissa tuomioistuimissaan käynnissä olevista oikeusmenettelyistä, jotka koskevat kansallisia säännöksiä, joilla direktiivin 4 ja 5 artikla on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä.

3.1.4 Direktiivin vaikutukset

Komission raportointivelvollisuudesta säädettiin direktiivin 7 artiklassa. Tavoitteena oli arvioida direktiivin vaikutusta etenkin seuraaviin kahteen seikkaan: i) alusten ulosliputus muihin valtioihin ja ii) EU:n merenkulkijoiden työllisyysaste. Tietyn jäsenvaltion lipun alla purjehtivassa laivastossa tapahtuneet muutokset voivat antaa tarkan kuvan ulosliputuksesta. Tietyn alan työllisyysastetta on hankala arvioida, mutta suuntaa-antavia päätelmiä voidaan tehdä merenkulkijoina työskentelevien henkilöiden määrän kehityksen perusteella.

3.1.4.1 Vaikutukset jäsenvaltion lipun alla purjehtivien alusten määrään

Yleisesti ottaen jäsenvaltioiden vastaukset eivät osoita, että direktiivin 4 ja 5 artiklan täytäntöönpano olisi vaikuttanut kielteisesti jäsenvaltioiden lipun alla purjehtivien alusten määrään. Tämä viittaa siihen, että kyseisten kahden artiklan voimaantulo ja niiden saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä jäsenvaltioissa eivät johtaneet ulosliputukseen.

Niistä jäsenvaltioista, jotka muuttivat kansallista lainsäädäntöään saattaakseen merialusten miehistöt sen lainsäädännön soveltamisalaan, jolla joukkovähentämistä koskeva direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, vain viisi totesi, että niiden lipun alla purjehtivien merialusten määrä oli vähentynyt (BE, EE, EL, IT, PL). Näiden viiden jäsenvaltion lisäksi Alankomaat ilmoitti myös määrän vähenemisestä sen jälkeen, kun merialukset sisällytettiin sen lainsäädännön soveltamisalaan, jolla yrityksen luovutusta koskeva direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Muutamat jäsenvaltiot antoivat tarkempaa tietoa vähenemisestä. Belgia ilmoitti, että Belgiaan rekisteröityjen kauppa-alusten määrä väheni viiden vuoden kuluessa eli vuosina 2016–2022 hyvinkin maltillisesti eli 238 aluksesta 237 alukseen, mutta bruttovetoisuus puolestaan kasvoi 7 750 000:sta 9 780 000:een. Maan kalastusalusten määrä väheni, mutta Belgia ei täsmentänyt, kuinka paljon. Italiassa niiden kauppalaivastoon kuuluvien alusten määrä, joiden bruttovetoisuus on yli 100, väheni vuosina 2017–2020 kahdeksan prosenttia (eli 1 448 aluksesta 1 334 alukseen). Puola ilmoitti, että alusten määrä ja bruttovetoisuus vähenivät vuosina 2015–2021 151 aluksesta 134 alukseen ja bruttovetoisuuden osalta noin 80 000:sta 69 000:een. Alankomaissa alusten määrä väheni 1 233 aluksesta 1 212 alukseen vuosina 2014–2021. Nämä jäsenvaltiot kuitenkin katsovat, että kehityssuuntaus ei liity direktiivin voimaantuloon vaan johtuu siitä, että i) alukset on halvempi rekisteröidä muiden lippujen alle (PL); ii) ehdot ovat paremmat, jos aluksella purjehditaan toisen valtion lipun alla (EE); iii) aluksia on ulosliputettu (NL); ja iv) monia direktiivissä säädettyjä suojatoimia on sovellettu merialusten miehistön jäseniin jo ennen direktiiviä (IT).

Irlanti ja Portugali puolestaan totesivat, että niiden lipun alla purjehtivien merialusten määrä oli kasvanut. Ne eivät antaneet asiasta tarkempia tietoja, eikä Irlanti esittänyt mitään mahdollisia syitä sille, miksi määrä oli kasvanut. Portugali ei usko, että määrän kasvu johtuisi direktiivin voimaantulosta: sen mukaan syynä olisivat Madeiran kansainvälistä alusrekisteriä koskevan oikeudellisen järjestelmän yksinkertaistaminen vuonna 2015 sekä nykyiset veronhuojennukset.

Seitsemässä jäsenvaltiossa, jotka sisällyttivät merialusten miehistöt sen lainsäädännön soveltamisalaan, jolla joukkovähentämistä koskeva direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, ei ilmoitusten mukaan tapahtunut muutoksia (DE, CY, MT, LV, LU, HU) tai merkittäviä muutoksia (HR) niiden lipun alla purjehtivien alusten lukumäärässä. Näissä jäsenvaltioissa sekä Liettuassa ei ilmoitusten mukaan tapahtunut muutoksia, jotka liittyvät merialusten sisällyttämiseen sen lainsäädännön soveltamisalaan, jolla yrityksen luovutusta koskeva direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Kolme jäsenvaltiota ilmoitti, ettei niillä ollut tietoa joukkovähentämistä koskevien sääntöjen soveltamisalan laajentamisesta koskemaan myös merialusten miehistöjä (BG, DK, LT). Neljä jäsenvaltiota ilmoitti, ettei niillä ollut tietoa yrityksen luovutusta koskevan lainsäädännön soveltamisalan laajentamisesta koskemaan myös merialuksia (BG, DK, RO, SK). Ilmoitusten mukaan vaikutuksia ei havaittu seitsemässä jäsenvaltiossa, joissa merenkulkijoita ei aiemminkaan ollut jätetty sen kansallisen lainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle, jolla joukkovähentämistä koskeva direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä (ES, FR, NL, RO, SI, SE), eikä viidessä jäsenvaltiossa, joissa merialuksia ei aiemminkaan ollut jätetty sen kansallisen lainsäädännön

soveltamisalan ulkopuolelle, jolla yrityksen luovutusta koskeva direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä (ES, FR, SI, SE).

Suomi ilmoitti, että merkittäviä muutoksia ei tapahtunut, koska joukkovähentämistä koskevaa kansallista lainsäädäntöä on sovellettu merenkulkijoihin jo entuudestaan ja merenkulkijoilla on jo ollut tiettyjä oikeuksia yrityksen luovutuksen yhteydessä. Kaksi jäsenvaltiota totesi, että ne eivät ole direktiivin 4 ja 5 artiklan soveltamisalaan kuuluvien alusten lippuvaltioita (CZ, AT). Slovakia ilmoitti, ettei se ole direktiivin 4 artiklan soveltamisalaan kuuluvien alusten lippuvaltio.

3.1.4.2 Vaikutukset merenkulkijoiden määrään

Yleisesti ottaen jäsenvaltioiden vastaukset osoittavat, että direktiivin 4 ja 5 artiklan täytäntöönpano ei vaikuttanut kielteisesti merenkulkijoiden määrään. Tämä viittaa siihen, että direktiivin 4 ja 5 artiklan ja niihin liittyvien kansallisten säännösten voimaantulo ei vaikuttanut jäsenvaltioissa rekisteröidyillä aluksilla työskentelevien merenkulkijoiden työllisyysasteeseen.

Vain kaksi jäsenvaltiota havaitsi merenkulkijoiden määrän vähentyneen (EE, EL). Kreikka ilmoitti, että Kreikan lipun alla purjehtivilla aluksilla työskentelevien merenkulkijoiden määrä on vähentynyt sen jälkeen, kun direktiivi saatettiin osaksi kansallista lainsäädäntöä vuonna 2018, mutta ei kuitenkaan esittänyt tarkkoja lukuja. Myös Viro ilmoitti, että kauppalaivaston miehistön jäsenmäärä oli vähentynyt ja kalastajien määrä oli vähentynyt hieman, mutta ei esittänyt tarkkoja lukuja. Kumpikaan näistä maista ei katsonut vähenemisen johtuvan direktiivin voimaantulosta. Viron mukaan voidaan olettaa, että vähenemiseen on muitakin syitä, kuten covid-19-pandemia ja tehtyjen matkojen määrän väheneminen.

Belgiassa sosiaaliturvatiedot osoittivat, että kauppalaivastoalan työllisyys[14] laski hieman, kun taas kalastajien määrä pysyi melko muuttumattomana. Latvia ilmoitti, että kun se oli sisällyttänyt merenkulkijat sen kansallisen lainsäädännön soveltamisalaan, jolla joukkovähentämistä koskeva direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, niiden merenkulkijoiden määrä, joilla on pätevyys työskennellä kauppalaivastossa, väheni ja niiden merenkulkijoiden määrä, joilla on pätevyys kuulua kalastusaluksen miehistöön, puolestaan kasvoi. Kumpikaan näistä maista ei voinut osoittaa, että kehitys johtuisi direktiivin voimaantulosta. Latvian mukaan voidaan olettaa, että taustalla olivat lähinnä kilpailu aasialaisten merenkulkijoiden kanssa, mahdollisuudet työllistyä maihin ja etenkin kalastajien osalta muutokset alusten kapteenien pätevyysvaatimuksissa.

Kaksi jäsenvaltiota (IE, PT) havaitsi merenkulkijoiden määrän kasvaneen. Ne eivät esittäneet yksityiskohtaisia tietoja, mutta kumpikaan ei tulkinnut kasvun johtuvan direktiivin voimaantulosta. Irlannin tapauksessa kasvu johtuu kauppa-alusten määrän kasvusta. Portugali olettaa, että alusten määrän kasvun tavoin myös merenkulkijoiden määrän kasvu liittyy Madeiran kansainvälistä alusrekisteriä koskevan oikeudellisen järjestelmän yksinkertaistamiseen vuonna 2015.

Kolme jäsenvaltiota ei havainnut merkittävää muutosta merenkulkijoiden määrässä (HR, IT, FI). Italiassa merenkulkijoiden määrä pysyi käytännössä muuttumattomana vuosina 2017–2020 (muutos oli -1,4 prosenttia eli määrä väheni 26 105 merenkulkijasta 25 744 merenkulkijaan): vaikka

[14] Toisaalta kauppalaivastoalaa käsittelevän sekakomitean tietojen mukaan työllisyys on kasvanut voimakkaasti, mikä kuitenkin selittyy sillä, että kauppalaivastoalaan on äskettäin sisällytetty myös troolaus- ja offshore-alat.

rahtialusten määrä väheni, työpaikkojen määrä matkustaja-aluksilla kasvoi, mikä osittain kompensoi vähenemistä, ja monia direktiivissä säädettyjä suojatoimia sovellettiin jo entuudestaan merialusten miehistön jäseniin. Merenkulkijoiden määrä Suomessa ei muuttunut merkittävästi vuosina 2017–2019. Merenkulkijoiden määrän vähenemisen vuonna 2020 katsottiin johtuvan covid-19-pandemiasta.

Ilmoitusten mukaan merenkulkijoiden määrässä ei tapahtunut muutoksia neljässä jäsenvaltiossa (CZ, HU, MT, PL). Liettuan ilmoituksen mukaan muutoksia ei tapahtunut, vaikka merialukset sisällytettiin sen lainsäädännön soveltamisalaan, jolla yrityksen luovutusta koskeva direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä. Tšekki selitti, että koska Tšekin lipun alle ei ole rekisteröity kaupallisia merialuksia, merenkulkijoiden muuttumattomalla määrällä viitataan merenkulkijoihin, joilla on Tšekin merenkulkuviranomaisen myöntämä merimieskirja ja jotka työskentelevät merialuksilla, jotka seilaavat EU:n jäsenvaltioiden ja muiden kuin EU:n jäsenvaltioiden lippujen alla. Saksa totesi, että direktiivin 4 artiklan voimaantulolla ei ollut vaikutusta merenkulkijoiden määrään.

Kuusi jäsenvaltiota ei pystynyt toimittamaan tietoa siitä, miten direktiivi oli vaikuttanut merenkulkijoiden määrään, kun joukkovähentämistä koskevien sääntöjen soveltamisalaa laajennettiin koskemaan myös merialusten miehistöjä (BG, DK, CY, LT, LU, RO). Nämä jäsenvaltiot sekä Latvia ja Slovakia ilmoittivat, että niillä ei ollut tietoa merenkulkijoiden määrästä siltä osin kuin kyse on yrityksen luovutusta koskevan lainsäädännön soveltamisalan laajentamisesta. Saman aiheen osalta Alankomaat selitti, että vaikka vuodelta 2021 oli tietoa Alankomaiden lipun alla purjehtivien alusten henkilöstöstä (4 600 alankomaalaista ja 16 000 ulkomaista työntekijää), aiemmilta vuosilta ei ollut luotettavaa tietoa vertailua varten.

Viidessä jäsenvaltiossa (ES, FR, NL, SI, SE) merenkulkijoita ei ollut aiemmin jätetty sen kansallisen lainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle, jolla joukkovähentämistä koskeva direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, eivätkä nämä jäsenvaltiot siksi ilmoittaneet vaikutuksista merenkulkijoiden määrään. Vaikutuksista ei myöskään ilmoitettu neljästä jäsenvaltiosta (ES, FR, SI, SE), joissa merenkulkijoita ei ollut aiemmin jätetty sen kansallisen lainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle, jolla yrityksen luovutusta koskeva direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä. Itävalta totesi, ettei se ole direktiivin 4 ja 5 artiklan soveltamisalaan kuuluvien alusten lippuvaltio, ja Slovakia ilmoitti, ettei se ole direktiivin 4 artiklan soveltamisalaan kuuluvien alusten lippuvaltio.

3.2 Työmarkkinaosapuolten huomautukset

Merenkulkualan työnantajien osalta ECSA katsoi, että direktiivin 4 ja 5 artiklan soveltaminen ja täytäntöönpano jäsenvaltioissa oli tyydyttävää. ECSA:n mukaan sekä jäsenvaltioiden lipun alla purjehtivien alusten että merenkulkijoiden määrä oli pysynyt vakaana. Kalastusalan työnantajia edustava Europêche ei esittänyt huomautuksia.

Työntekijöitä edustavien työmarkkinaosapuolten osalta ETF ei juurikaan osannut kertoa yrityksen luovuttamista koskevan direktiivin 5 artiklan soveltamisesta, koska sen alajärjestöiltä ei saatu asiasta tietoa. Joukkovähentämistä koskevan direktiivin 4 artiklan soveltamisesta ETF totesi, että se ei saanut tietoa kaikilta alajärjestöiltään ja että vastauksen antaneet alajärjestöt eivät ole havainneet muutosta jäsenvaltioiden lipun alla purjehtivien alusten tai merenkulkijoiden määrässä.

4. Päätelmät

Kaikki jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet toimenpiteistä, joilla on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä joukkovähentämistä koskevaan direktiiviin tehdyt muutokset, joilla merialusten miehistö sisällytetään kyseisen direktiivin soveltamisalaan ja merialukset sisällytetään yrityksen luovutusta koskevan

direktiivin soveltamisalaan. Kaikissa jäsenvaltioissa ei kuitenkaan annettu uusia säädöksiä tai muutettu voimassa olevia säädöksiä: tämä ei ollut tarpeen niissä jäsenvaltioissa, joissa merialuksia tai niiden miehistöjä ei ollut aiemmin jätetty kansallisten sääntöjen soveltamisalan ulkopuolelle. Koska direktiivillä taattu suojelu ei ole aiemmin koskenut merenkulkijoita, muutoksilla on parannettu merenkulkijoiden oikeuksia.

Direktiivin 4 artiklan 2 kohdassa työnantajat velvoitetaan ilmoittamaan suunnitellusta joukkovähentämisestä aluksen lippuvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Useimmat jäsenvaltiot ovat saattaneet säännöksen osaksi kansallista lainsäädäntöään niin, että ilmoitus on tehtävä kyseisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Näin ollen viranomainen on sama kuin se, jolle on ilmoitettava muidenkin työntekijöiden joukkovähentämisistä. Vain muutamassa jäsenvaltiossa säännös saatettiin osaksi kansallista lainsäädäntöä niin, että ilmoitus on tehtävä lippuvaltiolle.

Joukkovähentämistä koskevaan direktiiviin ja yrityksen luovutusta koskevaan direktiiviin tehtyjen muutosten käytännön soveltamisesta on vain vähän kokemusta. Vain viisi jäsenvaltiota ilmoitti saaneensa yhdestä kuuteen ilmoitusta merialuksen miehistöä koskevasta joukkovähentämisestä, ja kaksi jäsenvaltiota ilmoitti yhdestä tai kahdesta merialuksen luovutuksesta. Yksikään jäsenvaltio ei ilmoittanut oikeusmenettelyistä.

Huoli siitä, että muutokset aiheuttaisivat vahinkoa merenkulkualalle johtamalla ulosliputuksiin ja työpaikkojen menetykseen, on osoittautunut perusteettomaksi. Vaikka merialusten miehistöt sisällytettiin joukkovähentämistä koskevan direktiivin soveltamisalaan ja merialukset sisällytettiin yrityksen luovutusta koskevan direktiivin soveltamisalaan, useimpien jäsenvaltioiden sekä työnantajia ja työntekijöitä edustavien alakohtaisten työmarkkinaosapuolten ilmoitusten mukaan tämä ei kuitenkaan vaikuttanut jäsenvaltioiden lipun alla purjehtivien alusten eikä merenkulkijoiden määrään. Tietyt jäsenvaltiot ilmoittivat, että kyseisten alusten tai merenkulkijoiden määrä oli vähentynyt tai lisääntynyt. Ne kuitenkin totesivat, että kehitys ei liittynyt merialusten tai niiden miehistöjen sisällyttämiseen näiden kahden direktiivin soveltamisalaan.